

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

de sistare a examinării excepției de neconstituționalitate a articolului 28 alin.
(2) teza a doua din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012

CHIȘINĂU
30 aprilie 2026

Curtea Constituțională, judecând în componența:

dnei Domnica MANOLE, *Președinte*,
dlui Sergiu LITVINENCO,
dlui Ion MALANCIUC,
dnei Viorica PUICA,
dlui Nicolae ROȘCA,
dnei Liuba ȘOVA, *judecători*,
cu participarea dnei Maria Arhir, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată la 13 august 2025,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 30 aprilie 2026, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 28 alin. (2) teza a doua din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, ridicată de dl avocat Victor Mocanu, în interesele SA „MINA DIN CUPCINI”, în dosarul nr. 2i-33/2024, pendinte la Judecătoria Edineț, sediul central.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională de doamna judecător Natalia Bobu, pe baza articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție.

ÎN FAPT

A. Circumstanțele litigiului principal

3. La 8 mai 2024, Serviciul Fiscal de Stat a cerut intentarea procesului de insolvență față de *Mina din Cupcini*.

4. Printr-o încheiere din 10 mai 2024, Judecătoria Edineț a admis spre examinare cererea introductivă, a instituit perioada de observație asupra debitorului și a desemnat un administrator provizoriu.

5. La 10 iulie 2025, dl avocat Victor Mocanu a ridicat, în interesele societății *Mina din Cupcini*, excepția de neconstituționalitate a articolului 28 alin. (2) teza a doua din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012.

6. Printr-o încheiere din 10 iulie 2025, Judecătoria Edineț a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a trimis sesizarea la Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

7. Autorul excepției de neconstituționalitate susține că debitorul care contestă prezumția incapacității de plată invocată în privința sa poate prezenta prin referință doar probe care confirmă (i) că a executat obligațiile de plată; (ii)

că există o acțiune civilă în legătură cu această obligație, intentată până la depunerea cererii introductive, sau (iii) că obligația poate fi stinsă prin compensare cu o obligație într-un quantum egal sau mai mare. Totuși, norma atacată nu respectă exigențele clarității și previzibilității legii, deoarece nu stabilește mai multe posibilități pe baza cărora un debitor ar putea răsturna prezumția incapacității de plată invocată de un creditor care a formulat o cerere introductivă, inclusiv prin referire la obligații asumate de persoane terțe față de debitor.

8. În opinia autorului, omisiunea contestată admite interpretări care i-ar putea favoriza în mod nejustificat pe unii participanți la examinarea cererii introductive și încalcă dreptul debitorului la un proces echitabil.

9. Autorul afirmă că omisiunea legii de a prevedea mai multe probe pe baza cărora un debitor poate contesta starea de insolvabilitate îi afectează dreptul de proprietate.

10. Autorul excepției afirmă că prevederea contestată contravine articolelor 16, 20, 23, 26, 46 și 54 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

11. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

12. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi din Legea insolvabilității, ține de competența Curții Constituționale.

13. Curtea observă că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate este formulată de subiectul căruia i s-a acordat acest drept, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

14. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie articolul 28 alin. (2) teza a doua din Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, din perspectiva omisiunii de a reglementa și alte modalități prin care debitorul poate răsturna prezumția incapacității de plată la examinarea unei cereri introductive. Anterior, Curtea a fost sesizată să verifice constituționalitatea articolului 28 din Legea insolvabilității, însă, pentru că excepția nu a fost ridicată de un subiect abilitat cu acest drept, Curtea a declarat sesizarea inadmisibilă, pronunțând Decizia nr. 124 din 3 august 2021. Astfel, Curtea conchide că exigența lipsei unei hotărâri anterioare este îndeplinită în privința articolului 28 alin. (2) teza a doua din Legea insolvabilității.

15. Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată într-o cauză în care se examinează o cerere privind intentarea procesului de insolvabilitate față de debitor. Curtea admite că norma contestată ar putea fi aplicată la examinarea cauzei în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate.

16. Curtea notează că o altă condiție obligatorie pentru ca excepția de neconstituționalitate să poată fi examinată în fond este incidența unui drept fundamental. Astfel, Curtea va analiza, prin prisma argumentelor autorului sesizării, dacă prevederile contestate reprezintă o ingerință într-un drept fundamental (DCC nr. 162 din 30 noiembrie 2023, § 15).

17. Autorul excepției de neconstituționalitate susține că textul contestat contravine articolelor 16 (*egalitatea*), 20 (*accesul liber la justiție*), 23 (*dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle*), 26 (*dreptul la apărare*),

46 (*dreptul la proprietate privată și protecția acesteia*) și 54 (*restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți*) din Constituție.

18. Curtea constată că, pe 21 aprilie 2026, dl Victor Mocanu, reprezentantul *Mina din Cupcini*, a formulat o cerere privind retragerea sesizării privind excepția de neconstituționalitate a articolului 28 alin. (2) teza a doua din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012. Printr-o încheiere din 24 aprilie 2026, Judecătoria Edineț a admis retragerea sesizării și a informat la 30 aprilie 2026 Curtea despre acest fapt.

19. Curtea reține că, potrivit punctului 23 din Regulamentul privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională, sesizarea poate fi retrasă de subiectul cu drept de sesizare la orice etapă a examinării cauzei. În acest caz, Curtea pronunță o decizie de sistare a procesului. În cazul excepțiilor de neconstituționalitate, retragerea sesizării se face doar prin încheierea instanței care i-a trimis Curții excepția de neconstituționalitate. În baza celor menționate, Curtea dispune sistarea procesului.

Din aceste motive, în baza articolelor 135 alin. (1) literele a) și g), 140 alin. (2) din Constituție, 37 și 40 din Legea cu privire la Curtea Constituțională și punctului 23 din Regulamentul privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se sistează examinarea excepției de neconstituționalitate a articolului 28 alin. (2) teza a doua din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, ridicată de dl avocat Victor Mocanu, în interesele SA „MINA DIN CUPCINI”, în dosarul nr. 2i-33/2024, pendinte la Judecătoria Edineț, sediul central.*

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Domnica MANOLE

Chișinău, 30 aprilie 2026

DCC nr. 67

Dosarul nr. 185g/2025